

30.1.6

7a (לא נהנה מסעודת אביו) → 7b (מאי בהמתן של צדיקים)

Note: the protagonist in this story is ר' פנחס בן יאיר, who was a colleague of רשב"י (either his father-in-law or his son-in-law) and was widely respected among the חכמים as a saintly miracle-worker.

1. אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאיין למטעמותיו: כי כמו שער בנפשו כן הוא אכל ושתה יאמר לך ולבו בל עמך: משלי כג, וז'
 2. לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מקשל ויראת מאלהיך אני ה': ויקרא יט, יד
 3. כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא תשחית את עצה לנדח עליו גרוזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עין השדה לבא מפניך במצור: דברים כ, ט
 4. ויהי הם קברים איש והנה ראו את הגודוד וישליכו את האיש בקבר אלישע וילך ויגע האיש בעצמות אלישע ויהי ויקם על רגליו: מל"ב יג, כא
 5. ויהי כעברם ואלהו אמר אל אלישע שאל מה אעשה לך בטרם אלקח מעמך ויאמר אלישע ויהי נא פי שנים ברוחך אלי: מל"ב ט, ט
 6. אל נא תהי כמות אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו: במדבר יב, יב
 7. ואלה בני צבעון ואיה וענה הוא ענה אשר מצא את הימם במדבר ברעתו את החמרים לצבעון אביו: בראשית לו, כד
 8. אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים אין עוד מלבדו: דברים ד, לה
 9. מה מצעדי גבר פוננו ודרכו יחפץ: תהלים לו, טג
 10. מה מצעדי גבר ואדם מה יבין זרפו: משלי כ, כד

- I Background story to claim that ר' פנחס בן יאיר doesn't allow animals owned by צדיקים to "sin"
 - a Story: ר' פנחס בן יאיר was traveling to redeem captives, "forced" river to split for him (and for two other travelers)
 - i When: he arrived at an inn, they put barley before his donkey, who refused to eat, even after being prodded
 - ii דב"י asked them to tithe first, then feed the donkey
 - 1 Challenged: taking food for animals requires no עשור (דמאי א:ג)
 - 2 Defense: per ר' יוחנן – that's only if it was first bought/harvested for animals
 - (a) But: if first bought/harvested for human consumption, then he changed his mind – may not place before his own (or another's) animal without first separating תרומ
 - iii דב"י heard about this, invited רפ"י to eat with him; he assented (v. 1), but after he would return from שבויים
 - 1 When he returned: he came in where there were some white donkeys who were known to be dangerous
 - (a) דב"י refused to come in as they shouldn't be there
 - (b) דב"י offered to sell them –
 - (i) דב"י: that is a violation of v. 2
 - (c) דב"י offered to disown them
 - (i) דב"י: that will cause more potential damage
 - (d) דב"י offered to sterilize them (lowering their aggression)
 - (i) דב"י: that would be a violation of צער בעלי חיים
 - (e) דב"י offered to kill them
 - (i) דב"י: that would be a violation of v. 4 (בל תשחית)
 - (f) דב"י kept pressuring him to come in, but he refused; commented that if צדיקים are so careful and righteous in their lifetime, how much more so after they pass away
 - (i) Background: (עצמות אלישע) are greater after they die per v. 4 (רוח ה' is fulfilled v. 5 (being given a "double-dose" of ה'
 - 1. Challenge: perhaps that happened to fulfill v. 5 (being given a "double-dose" of ה')
 - 2. Block: if so, why did he die (again!) after leaving אלישע's gravesite?
 - 3. Aside: v. 5 was fulfilled when אלישע healed נעמן; צרעת is tantamount to death, per v. 6
 - (ii) Tangent: wild donkeys are called ימים (v. 7) as they generate fear (אימה) among people
 - 1. Support (ר' חנינא - a doctor): no one is ever fully healed from being bitten by one of them
 - 2. Tangent (ר"ח): v. 8 – even כשפים are not out of the control of ה'
 - a. Challenge: ר' יוחנן explained the word כשפים as being a "denial" of ה'
 - b. Answer: ר"ח had much merit, they couldn't affect him
 - 3. ל"ח (even) if a man pricks his finger "below", it is only because it was decreed "above" (vv. 9-10)
 - a. ד"א: this blood (of a pinprick) is מרצה like the blood of an עולה
 - i. דב"א: only on his right thumb – and only if he hits it a second time before it healed – and if he is on his way to perform a מצוה
 - iv פנחס בן יאיר never ate of bread that wasn't his and from the time he was independent, never benefited from anyone else's meal, not even his father's